

Retouradres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle

Participatieraad Zwolle
t.a.v. mevrouw A Wertheim
info@participatieraadzwolle.nl

Postbus 10007
8000 GA Zwolle
Telefoon 14 038
RM.Stevens@zwolle.nl

www.zwolle.nl

Behandeld door Marc Stevens
Datum 9 oktober 2024
Onderwerp Advies nota vrijwilligers- en mantelzorgbeleid

Geachte mevrouw Wertheim,

Wij willen u ten eerste hartelijk bedanken voor het advies wat u heeft uitgebracht op de conceptnota vrijwilligers- en mantelzorgbeleid. Complimenten voor de duidelijke en overzichtelijke advisering. Per genoemd punt zullen wij een reactie geven op het advies:

De Participatieraad wil er voor pleiten om een andere definitie van mantelzorg aan te houden dan in de nota is gebruikt, namelijk de definitie van de Mantelzorgmonitor. Deze luidt: 'Mantelzorg is onbetaalde en vaak langdurige zorg die iemand geeft aan naasten, bijvoorbeeld aan een partner, ouder of kind. Maar ook de zorg voor een buurman, vriend of kennis valt hieronder. Er is sprake van een persoonlijke band tussen mantelzorger en de hulpbehoevende. Het is niet leeftijdsgebonden; jong en oud kunnen mantelzorg verlenen. Mantelzorg wordt vaak ervaren als een morele verplichting en wordt daardoor niet door iedereen als vanzelfsprekend en vrijwillig beschouwd. Mantelzorgers zijn geen vrijwilligers.' De Participatieraad is van mening dat deze definitie meer recht doet aan de rol van een mantelzorger. Daarbij maakt deze definitie het onderscheid tussen vrijwilligers en mantelzorgers beter duidelijk.

Wij nemen uw advies over en zullen de definitie in de nota overnemen.

Naar aanleiding van pagina 2 'Het is dus van belang om de afname van vrijwilligers en mantelzorgers te stoppen en te bevorderen dat zij in aantallen weer toenemen.' De Participatieraad is van mening dat deze zin enkel kan gelden voor vrijwilligers. Zoals eerder genoemd is de rol van mantelzorger geen keuze, dit overkomt iemand. De Participatieraad denkt dat het een andere reden heeft dat het aantal mantelzorgers afneemt. De Participatieraad zou dit onderscheid graag gemaakt zien in de nota.

Wij zijn het met u eens dat mantelzorger worden je vaak overkomt en het geen bewuste keuze is. Wel zijn we van mening dat het aantal inwoners dat mantelzorger blijft of

wordt kan toenemen door goede voorlichting en ondersteuning te bieden. We voorkomen hiermee uitval door overbelasting of het ontbreken van kennis.

Naar aanleiding van pagina 2 'Het is dus van belang om de afname van vrijwilligers en mantelzorgers te stoppen en te bevorderen dat zij in aantallen weer toenemen.' De Participatieraad adviseert om samen met het onderwijs te kijken naar hoe ook vanuit het onderwijs gemotiveerd kan worden om vrijwilligerswerk te doen. Op deze manier kan de op dit moment opgroeiende generatie meegenomen worden in het belang van zorgen en omkijken naar elkaar.

Het onderwijs kan inderdaad een goede ingang zijn om het vrijwilligers- en mantelzorgwerk te laten toenemen. Met name het bevorderen van vrijwilligerswerk zou via het onderwijs bewerkstelligd kunnen worden. Daarnaast zou voorlichting (bijvoorbeeld waar je ondersteuning kunt krijgen) aan jonge mantelzorgers gegeven kunnen worden. Wij nemen uw advies over en gaan hierover met het onderwijs in gesprek.

Naar aanleiding van pagina 3 'Bijvoorbeeld door het instellen van een kennisbank en een vrijwilligersadviesraad'. De Participatieraad vraagt zich af of dit gezien moet worden als algemene voorbeelden of dat dit toegepast gaat worden in de gemeente Zwolle. In het laatste geval zou de Participatieraad graag een uitwerking hiervan zien met daarbij de toelichting of dit zowel op vrijwilligers als mantelzorgers gericht is. In de nota komt een uitwerking niet terug.

U moet het lezen als voorbeelden als mogelijkheid om kennis en informatie verstrekken. Hierin is nog geen keus gemaakt.

Naar aanleiding van pagina 3, Doelen van de beleidsagenda. De Participatieraad mist hierbij een doel. Namelijk het verbeteren van de vindbaarheid en de informatieverstrekking.

Wij nemen uw advies over en vullen het doel aan.

Naar aanleiding van pagina 5, Zwolle in cijfers: 'Eén op de negen ervaart daarbij overbelasting'. Volgens de Participatieraad kloppen deze cijfers niet. In de Mantelzorgmonitor 2023 worden andere cijfers genoemd (18% voelt zich tamelijk zwaar belast en 12% voelt zich zwaar belast tot overbelast). De Participatieraad zou hier graag de cijfers van de Mantelzorgmonitor aangehouden zien.

Datum

9 oktober 2024

Ons kenmerk

Het genoemde cijfer was afkomstig van het CBS. Wij nemen uw advies over om het percentage uit de recent gepresenteerde Mantelzorgmonitor 2023 op te nemen in de nota.

Naar aanleiding van pagina 7/8, Intrinsieke motivatie. De Participatieraad vindt het positief dat de gemeente Zwolle met Zwolle Doet nader onderzoek doet naar hoe intrinsieke motivatie verder aangeboord kan worden. De Participatieraad deelt met de gemeente dat het bij vrijwilligerswerk start met intrinsieke motivatie om iets voor een ander te willen betekenen. Daarnaast ziet de Participatieraad het als van belang dat er ook interventies worden gedaan om vrijwilligers te behouden. De Participatieraad adviseert om (ook) te investeren in vrijwilligerstrainingen, goede begeleiding/contactpersonen en voortgangsgesprekken. Op deze manier komen vragen en (negatieve) ervaringen/belevingen snel aan het licht en kunnen hierover gesprekken worden gevoerd. Dit kan er toe bijdragen dat vrijwilligers aangehaakt blijven. Tevens adviseert de Participatieraad om te werken met evaluatiegesprekken wanneer een vrijwilliger besluit te stoppen. Middels evaluatiegesprekken kan zicht komen op de reden tot stoppen, waar lering uit kan worden getrokken.

Wij zullen uw advies meenemen in het voorgestelde onderzoek.

Naar aanleiding van pagina 9, Waardering voor mantelzorgers en vrijwilligers. In de nota staat genoemd dat de gemeente met Zwolle Doet zal gaan onderzoeken hoe vrijwilligers gewaardeerd worden en hoe vrijwilligers dat graag willen zien. De Participatieraad zou graag zien dat dit ook voor mantelzorgers wordt gedaan. De Participatieraad heeft signalen, naar aanleiding van de Mantelzorgmonoloog uitgevoerd door Zorgbelang Overijssel, dat mantelzorgers waardering graag in andere vorm zouden willen zien. Het lijkt de Participatieraad goed om dit mee te nemen in het onderzoek.

Wij nemen uw advies over en zullen in ons onderzoek ook mantelzorgerwaardering meenemen.

Pagina 9/10, Specifieke aandacht voor niet-westerse vrijwilligers en mantelzorgers. De Participatieraad vindt het positief dat de gemeente specifiek aandacht heeft voor deze groep. Ook de Participatieraad krijgt signalen dat er verbeteringen nodig zijn in de informatieverstrekking over ondersteuningsmogelijkheden aan deze groep. Daarnaast wil de Participatieraad, tevens naar aanleiding van signalen, aandacht vragen voor woonmogelijkheden in de WLZ voor mensen met een niet-westerse achtergrond. Op dit moment wordt bij plaatsing veelal naar de problematiek gekeken, en minder naar culturele behoeften. Dit kan onder andere effect hebben op iemands functioneren en gevoel van veiligheid. Daarmee heeft dit ook gevolgen op het beroep dat wordt gedaan op de mantelzorger.

Datum 9 oktober 2024

Ons kenmerk

Zwolle maakt werk van cultuur sensitieve zorg en heeft daar zelfs een platform voor ingericht. Daar zijn partijen bij aangesloten die arrangementen aanbieden in het kader van de WLZ. Wij zullen uw advies op dit onderdeel aan het platform overbrengen.

De Participatieraad adviseert om in het onderzoek met Zwolle Doet gericht op inwoners met een niet-westerse achtergrond ook sleutelfiguren uit de niet-westerse gemeenschap te betrekken.

Over de opzet en invulling van het onderzoek is nog niets bekend. We zullen uw advies hierover in overweging nemen.

De Participatieraad wil aandacht vragen voor de juridische positie van mantelzorgers. Mantelzorg kan een groot beslag op iemands leven leggen en grillig zijn. Op sommige momenten is er meer inzet van een mantelzorger nodig dan op andere momenten en daarnaast kan ondersteuning van vroeg in de ochtend tot laat in de avond nodig zijn en op onverwachte momenten. Mantelzorgers hebben op dit moment juridisch gezien geen rechten met betrekking tot bijvoorbeeld werk of school. De Participatieraad vindt het van belang dat er aandacht is voor zowel jonge mantelzorgers als volwassen mantelzorgers in relatie tot werk of school. Bewustwording van het effect van mantelzorg op een werknemer of scholier is dan belangrijk. De Participatieraad zou de gemeente willen vragen na te denken hoe de gemeente daar in bij kan dragen. Op pagina 11 schrijft de gemeente over het werven van onbenut potentieel. De Participatieraad is van mening dat door aandacht te besteden aan (rechten van) werkende mantelzorgers er ook gewerkt wordt aan het voorkomen dat er onbenut potentieel ontstaat (in plaats van uitval door bijvoorbeeld overbelasting).

Wij zullen uw advies over de juridische positie van mantelzorgers zeker meenemen in de ontwikkeling van ons beleid. Bijvoorbeeld bij de inrichting van een steunpunt en bij de uitwerking van de Participatiewet in Balans.

Veel mantelzorgers krijgen vroeg of laat te maken met juridische maatregelen zoals het op zich nemen van mentorschap, bewindvoering of curatele. Dit kan veel vragen met zich mee brengen. Tevens een gevoel van alleen staan en ervaren van grote verantwoordelijkheid, wat veel druk kan geven. De Participatieraad pleit voor een punt waar deze mantelzorgers terecht kunnen en wat kan fungeren als sparringpartner. Dezelfde vragen en dilemma's kunnen gelden voor mantelzorgers die formeel niet zijn bevoegd om beslissingen te nemen, maar dit in de praktijk wel doen.

Ook voor dit punt geldt dat wij dit mee zullen meenemen in overwegingen van het inrichten van een kennisbank of vrijwilligersadviesraad.

Datum 9 oktober 2024

Ons kenmerk

De Participatieraad krijgt regelmatig signalen dat mantelzorgers de weg naar hulp en ondersteuning niet weten te vinden. Daarnaast lijkt het voor sommige mantelzorgers makkelijker om (praktische) hulp te vinden dan voor andere mantelzorgers. Wanneer er sprake is van dementie kan een casemanager bijvoorbeeld helpen bij praktische zaken en meedenken bij te nemen besluiten. Bij andere mantelzorgers is er minder of niet vanzelfsprekend een aanspreekpunt. De Participatieraad adviseert de gemeente om na te denken hoe alle groepen mantelzorgers goed bereikt kunnen worden en ondersteuning kunnen vinden.

Het aanbieden van passende ondersteuning ondersteuning aan vrijwilligers én mantelzorgers is één van de kernopdrachten van ons beleid. Met partijen in de stad, waaronder de vrijwilligers en mantelzorgers zelf, gaan we hierover in gesprek.

In het kader van vindbaarheid van hulp en ondersteuning wil de Participatieraad specifiek aandacht vragen voor de groep inwoners met een niet westerse achtergrond en mensen met een taalachterstand of laaggeletterdheid. De Participatieraad vindt het van groot belang dat ook deze groepen worden bereikt.

Zoals in de agenda aangegeven gaan we specifieke aandacht hebben voor niet-Westerse vrijwilligers en mantelzorgers. Daarbij gaan we in kaart brengen welke belemmeringen zij ervaren. Zoals genoemd door het kenniscentrum van Mantelzorg.nl is beheersing van de taal één van de problemen die spelen bij mensen met een niet-Westerse achtergrond.

bericht

Datum 9 oktober 2024

Ons kenmerk

Wanneer iemand wordt opgenomen of elders gaat wonen wordt er vaak door organisaties betrokkenheid van mantelzorgers verwacht. De Participatieraad begrijpt dat dit vanwege maatschappelijke veranderingen gevraagd wordt, maar wil ook pleiten voor het voeren van een goed gesprek hierover met mantelzorgers. Bijvoorbeeld door geen taken op te leggen maar te bespreken hoe een mantelzorger (of wellicht een andere naaste) bij zou willen en kunnen dragen.

Zoals in de notitie genoemd willen we de zorg, vrijwilligers en mantelzorgers op één lijn brengen. Daarbij zullen vanzelfsprekend de uitdagingen waar we voor staan in beeld komen. Daarmee bedoelen we ook de veranderingen in de persoonlijke situatie van de mantelzorgvrager alsook de veranderingen in de persoonlijke situatie van de mantelzorgaanbieder.

Burgemeester en wethouders van Zwolle,

voorzitter, Peter Snijders

secretaris, Dick Emmer

Peter Snijders
Burgemeester